

మొదచే ఆటవారమ్మ:

పునర్పత్తాన్ ఏలచర్చ - 1

“వికాంతి దినము గడిచిపోయిన తరువాత ఆదివారమున తెల్లవారుచుండగా, మగ్గలేనే మరియుయు వేరొక మరియుయు సమాధిని చూడ వచ్చిరి. ఇదిగో ప్రథమవు దూత పరలోకమనుండి దిగివచ్చి, రాయి పొల్లించి దాని మీద కూర్చుండెను; అప్పుడు మహా భూకంపము కలిగెను” (మత్తుయి 28:1, 2).

“యేసు క్రీస్తు, శరీరమునుజట్టి దావీదు సంతాసముగాను, మృతులలోనుండి పునర్పత్తానుడైనందున పరిపుఢుచేన ఆత్మముజట్టి దేవుని కుమారుడుగాను ప్రభావముతో నిరూపింపబడెను” (రోమీయులకు 1:2-7).

జాన్ మెక్కడోవెల్ ఇలా ప్రాస్తున్నాడు, “యేసు వెలుపలికి రాగలుగునట్టు సమాధి ద్వారమునకు అడ్డంగా ఉంచబడిన రాయిని దూత పొల్లించలేదు; మానవుడు సమాధి లోపలికి వెళ్లునట్టు యేసే దానిని పొల్లించాడు.” అనగా, యేసు నిజముగా మృతులలో నుండి లేచియున్నాడని మానవుడు సమాధి లోపలికి వెళ్లి తానే స్వయంగా చూడవలెనని దేవుడు అశించాడని మరో మాటలో చెప్పుకొనవచ్చును.

క్రైస్తవుత నిజాయితీకి యేసు పునర్పత్తానము కీలకమైనదై యున్నది. ఆయన ఒక అబద్ధికుడుగా, మారువేషం ధరించి మనష్యులను వంచించుచుండినవాడుగా, మరియు దేవదూషకుడుగా సిలువవేయబడినాడు. ఆయన మృతులలో నుండి లేవకుండినట్లయితే,

ప్రపంచమంతా పైన పేర్కొనబడిన పేదన్నిటినీ ఉన్నవి ఉన్నట్టుగా ఆక్షరాలా ఆయనకు తగిలించేదే. ఆయన మృతులలో నుండి లేచునని వాగ్దానం చేశాడు (మత్తుయి 16:21; 17:22, 23; 20:18, 19; మార్కు 8:31; 9:31; లూకా 9:22; 18:31-33). ఆయన లేవకుండినట్లయితే, ఆయన వంచకుడనిపించుకునేవాడే, ఏలయనగా ఆయన దేవుని కుమారుడని స్వాధికారంతో చాటిచెప్పాడు (ఆయనకు అధికారమున్నదని ఆయనిచ్చిన రజువును మార్కు 2:9, 10లో చూడుము). ఆయన మృతులలో నుండి లేవకుండినట్లయితే, ఆయన మారుపేపం ధరించి మనుష్యులను వంచించుండినవాడును, దేవదూషకుడనై యుండును. యేసు మృతులలో నుండి లేవడము లేదా లేవకపోవడమన్నదే ఆయన స్వాధికారంతో చాటిచెప్పిన సత్యములకు సర్వోచ్చమైన పరీక్షామై యుండినది. ఈ భావం ప్రకారం యేసు క్రీస్తు పునరుత్థానము క్రిస్తవ్యమునకును ఆయన దైవతమునకును శేఖర భూషణము వంటి ఉత్సుక్షమైన మూలాధార రజువునై యున్నది.

బహుశ పునరుత్థానము క్రిస్తవ్యము యొక్క వునాదికి అవి నా భావ భాగమైయున్నదని వాస్తవము పునరుత్థానము గూర్చి పరిపుద్ధాత్మ లేభనములలో ఇంత సవిస్తరంగా చర్చించుటకు గల కారణమై యుండును. మనము ఆయన పునరుత్థానము యొక్క వివరణ అంతచిని సంపూర్తిగా తెలిసికొనవలనని దేవుడు కోరుచున్నాడు. మనము దాని విదితమైన వివరములన్నిటితో, ఒక నాటక రూపములో, మానవీయ మరియు దైవికమైన లక్షణముతో దానిని చూడవలనని ఆయన ఆశిస్తున్నాడు.

ఆయన సజీవుడైయున్నాడని యేసు, ప్రమలు పొంది మరణించిన తరువాత, “అనేక ప్రమాణములను చూపి” తనకుతానే కనుపరచుకొన్నాడని లూకా చెప్పాచున్నాడు (అపొస్టలుల కార్యములు 1:3). KJVలో గల మాటలు “అనేక పొరపాటువడని నిదర్శనముల చేతు” అని అర్థమిచ్చుచున్నవి. ఆయన పునరుత్థానుడయ్యాడని యేసు మనకిచ్చిన నిదర్శనములు కాదని వాదించి కొట్టిపారేయ తగినవి కావు లేక అలక్ష్ముము చేయతగినవి కావు. అవి ఎంతో స్పష్టంగాను ఒప్పించునవిగాను ఉన్నవి.

ఆయన పునరుత్థానము గూర్చి క్రొత్త నిబంధలో ఇవ్వబడిన వాస్తవములను ఇప్పుడు క్రోడీకరించి వాటిని చారిత్రక కాలప్రమానుసారంగా ఏర్పాటు చేద్దాము. అప్పుడు మనము ఆయన పునరుత్థాన చిత్రరూపునంతటిని స్పష్టంగా చూచి అర్థంచేసికొనగలము. అది అద్భుతములకే ఒక అద్భుతంగా ఉన్న ఈ అద్భుతము గూర్చి పరిపుద్ధాత్మ రచించిన అధిక సంభ్యాక వివరములను మనముండుంచును. అంతమాత్రమేగాక, ఆచరణాత్మక అంశానికొన్ని, అనుదినము ఆధ్యాత్మికంగా క్లేమాభిభూది నొందుచుండవలసిన మన దైనందిన జీవితాలకు పునరుత్థానము గూర్చిన ఈ వివరములు ఎలా తోడ్పడునో వీటి ద్వారా మనము స్పష్టంగా తెలిసికొనగలము.

మొట్టమొదటిగా, పునరుత్థానము శోకగ్రస్తులకు ఆదరణ నిచ్చును. యేసు పునరుత్థానుడైన తరువాత మొట్టమొదట ఆదివారం తెల్లవారుజామును సమాధియొద్ద దుఃఖపడుచు ఏడ్చుచుండిన మగ్గలేనే మరియుకు ప్రత్యక్షమయ్యాడు (మార్కు 16:9).

శుక్రవారం సందేవేష్టువుడు, అరిమతయి యోనేపు, యేసు యొక్క రహస్య శిష్యుడు మరియు యూదుల మహాసభ¹ సభ్యుడు, పిలాతు నొష్ఠకు వెళ్లి యేసు దేహమును సిలువ మీద నుండి క్రిందకు దింపి పాతిపెట్టటకు అనుమతినిమ్మని అడిగాడు. యేసు శిష్యులని

బహిరంగముగా ఒప్పుకొనుటకు భయపడనివారు పిలాతు నొద్దకు వెళ్లి యేసు దేహము కొరకు అడుగుటకు భయపడుచుండిరినియు, ఆయన శిష్యుడని బహిరంగముగా ఒప్పుకొనుటకు భయపడుచుండినవాడు పిలాతు నొద్దకు వెళ్లి యేసు దేహము కొరకు అడుగుటకు భయపడలేదనియు స్ఫుర్తుగుచున్నది. యోనేపు అడిగిన మనవిని పిలాతు అంగీకరించాడు. నీకాదేము, యూదుల అధికారియైన పరిసయ్యుడు (యోహోను 3:1),² రమారమి నూట ఏబది నేర్ల యొత్తు బోళముతో కలిపిన అగరు తెచ్చినవాడు, యోనేపుతో చేరాడు. వీరిద్దరు భక్తిమర్యాదలతో యేసు దేహమును సిలువమీదనుండి క్రిందకు దింపి, యోనేపు తెచ్చిన విల్మైనెన నార బట్టతో చుట్టి, దాని మడతలలో నీకాదేము తెచ్చిన సుగంధద్రవ్యములను పోసారు. యోనేపు తాను సొంతంగా స్వయం కొరకు రాతిలో తొలిపించుకొనిన ఒక క్రొత్త సమాధి³ యేసు సిలువవేయబడిన స్థలమునకు సమిషములో నుండిన తోటలో ఉండినది (మత్తుయి 27:60; యోహోను 19:41). వారు యేసు దేహమును మోసికొని వెళ్లి ఆ సమాధిలో ఉంచారు.

స్త్రీల గుంపొకటి యోనేపు మరియు నీకాదేమును వెంబడించుచు యేసు దేహము పాతిపెట్టబడుట గమనించుచునే యుండిరి, గనుక సమాధి ఎక్కడ ఉండినదో ఆ స్థూన్ని మనస్సుల్లో బాగా గుర్తుపెట్టుకున్నారు (మత్తుయి 27:61; మార్కు 15:47; లూకా 23:55). పాతిపెట్టబడుటకు యేసు దేహము సరియైన విధానంలో సిద్ధంచేయబడలేదని గ్రహించి, వారి ఇళ్లకు వెళ్లిపోయి సమాధియొద్దకు తరువాత తీసికొనివెళ్లవలనని ఆశించి సుగంధద్రవ్యములను మరియు పరిమళ తైలమును తయారు చేసికొన్నారు (మార్కు 16:1; లూకా 23:56ఎ). శనివారం నాడు వారు విక్రాంతి తీసికొనుట ద్వారా సభ్యాతు ఆచరణ గూర్చి మోషే ఇచ్చిన ధర్మశాస్త్రమును నెరవేర్యారు (లూకా 23:56).

శనివారంనాడు, ప్రధానయాజకులును పరిసయ్యులును పిలాతు యొద్దకు వచ్చి, “అయ్య, ఆ వంచకుడు సజీవుడై యుండినప్పుడు, మూడు దినములైన తరువాత నేను లేచెదనని చెప్పినది మాకు జ్ఞాపకమున్నది. కాబట్టి మూడవ దినముపరకు సమాధిని భద్రముచేయ నాజ్ఞాపించుము; వాని శిష్యులు వచ్చి వానిని ఎత్తుకొనిపోయి, ఆయన మృతులలోనుండి లేచెని ప్రజలతో చెప్పుదురేమో; అప్పుడు మొదటి వంచనకంటే కడపటి వంచన మరి చెడ్డదై యుండునని” చెప్పిరి. అందుకు పిలాతు, “కావలివారున్నారుగడా మీరు వెళ్లి మీ చేత్తైనంత మట్టుకు సమాధిని భద్రము చేయుడని” వారితో చెప్పేను. వారు వెళ్లి కావలివారిని కూడ ఉంచుకొని, (సమాధికి అడ్డంగా పొర్లించబడిన) రాతికి ముద్రవేసి సమాధిని భద్రము చేసిరి (మత్తుయి 27:62-66 చూడము).

యేసు సిలువవేయబడినప్పటినుండి మూడవ దినమున,⁴ ఆదివారం ఉదయం, తెల్లవారక మునుపు,⁵ ఐదుగురు స్త్రీల గుంపొకటి సమాధి యొద్దకు వచ్చుటకు యొరూపులేము నుండి బయలుదేరింది. వారిలో కొండరి పేర్లు మనకు చెప్పబడినవి: మద్దలేనే మరియు, యాకోబు తల్లియైన మరియు, యోహాన్న, మరియు సలోమే (మార్కు 16:1; లూకా 24:10). యేసు దేహము సమాధి చేయబడుటకు యింకా మంచిగాను శాశ్వతంగాను నిలిచియుండు రీతిలో సుగంధద్రవ్యములు మరియు పరిమళ తైలము పూరుయబడవలసి యున్నదని వారు నమ్మారు.

సమాధియొద్ద, ఆదివారం తెల్లవారు జామున, మహా భూకంపము సంభవించినది. సమాధికి అడ్డంగా ఉంచబడిన రాయిని ప్రభువు దూత పొర్లించి దాని మీద కూర్చున్నాడు

(మత్తయి 28:2).⁶ దూత అగుపించుట ఒక మెరుపువలె ఉండినది, ఆయన వాస్తవము హిమవంత తెల్లగా ఉండినది (మత్తయి 28:3). కావలివారు చచ్చినవారివలె నేలకు ఒరిగారు (మత్తయి 28:4). సమాధిని సందర్శించుటకు వచ్చినవారికి అది భాశీ సమాధియని బయలుపరచవలనని దేవుడు ఉద్దేశించాడు; అందువలననే, ఆ రాయి అత్యమృతంగా పొర్లించబడింది. యేసు భూకంపము సంభవింపబోపుచుండిన కొద్ది క్షణములకు మునుపే లేచియుండును. అటుతరువాత, కావలివారిలో కొందరు యొరూషలేము పట్టణములోనికి వెళ్లి జరిగినదానంతచేసి ప్రధాన యాజకులకు వివరించి చెప్పారు. గనుక వెంటనే సమైదిన్ సభ సమావేశమయ్యాంది. రాత్రివేళ యేసు శిఖ్యులు వచ్చి ఆయన దేహమును దొంగిలించుకొని వెళ్లారని సైనికులు చెప్పినట్టయితే వారికి పెద్ద మొత్తములో లంచమిచ్చుటకు సమావేశమైన సభ ఏకగ్రివంగా సమ్ముంతించింది. సైనికులు ఇదే అదనుకొని ఇవ్వబడిన సౌమ్య తీసికొని వారికి చెప్పబడినట్టే చేశారు (మత్తయి 28:11-15).

సమాధి యొద్దకు ఎవరూ రాక మునుపే చేరుకొనవలనని పెందలకడనే బయలుదేరిన ట్రీల గుంపు ఇప్పుడు సమాధిని సమీపిస్తున్నారు. వారు సమాధికి దగ్గరగా వచ్చుమన్నారని గుర్తించినప్పుడు, వారిలో ముఖ్యమైన ప్రశ్నాకటి తలెత్తింది: (అబలలమైన మన నిమిత్తము) “సమాధి ద్వారమునుండి మనకొరకు ఆ రాయి యొద్దు పొర్లించును?” (మార్కు 16:3). నిజమే కదా, సౌమాస్యంగా వారు సమాధి యొద్దకు వచ్చుటకు యొరూషలేము నుండి బయలుదేరక మునుపే వేసికొనవలసిన ఒక విషికంతమైన ప్రశ్నే, అయితే ఈ ట్రీలు యేసు మరణించినప్పుడుండిన పరిస్థితుల చేత నిర్ఘంధింపబడుచుండుటనుబట్టి, ఈ విషయమంతా ఎంతసేపూ వారి పూడయాల్లోనే కడులుతూ ఉండినది, కానీ వారి మెదడులో మెదలలేదు. వారు బుర్రనుపయోగించుచు ఆలోచించియుండినట్టయితే, సమాధి యొద్దకు వెళ్లాలను సలహా తలంపుల్లోకి వచ్చిన అదే సమయంలో వారు, “మనము సమాధి లోపలికి ఎలా వెళ్లగలము? అంత పెద్ద రాయిని మన కొరకు ఎవరు దొర్కస్తారు? సమాధి లోపలికి వెళ్లలేకపోతే, మనము వెళ్లి ప్రయోజనముండదు గనుక వెళ్డడం మానివేద్యాము!” అని ఒకరితో నొకరు చెప్పాడోని యుందురు. అయితే వారికి యేసు యొడల ఉండిన ప్రేమానురాగములు మరియు అధరాభిమానముల చేత మనస్యులు కరిగినవారై, ఏంచేయాలో నిర్ణయించుకొని, కార్యక్రమ పూయాహరచన గూర్చి ఎక్కువగా ఆలోచన చేయకుండానే బయలుదేరారు. సౌహోద్రమైన సహ్యాదయాలు తరుచుగా ప్రతిస్పందించే విధానం ఇదే.

వారు సమాధి కనబడునంత దగ్గరకు చేరుకొనిపుప్పుడు, వారు ఆకాశమువైపు కన్నులెత్తి, “లోపలికి వెళ్డడమేలా?” అను ప్రశ్న అప్పటికే పరిపురింపబడిందని కనుగొన్నారు. రాయి దొర్లింపబడి యుండినది (మార్కు 16:4). మగ్గలోనే మరియ మార్గము మధ్యలోనే ఆగిపోయి. వెంటనే యేసు దేహమును ఎవరో ఎత్తుకొనిపోయారను తుది తీర్మానమునకు వచ్చినది. మరియకు, “సమాధి లోపలికి వెళ్డడమెలా?” అను ప్రశ్నకంటే భాశీ సమాధే మరింత గొప్ప సమస్యను తెచ్చిపెట్టింది. ఇప్పుడేంచేయాలో అని గాని అనలేంజరిగియుండునో అని గాని విచారించుటకు పీలులోనంతగా కంగారు పడిపోయాంది, కానీ వెనుకకు మళ్లి, పేతురు యోహానులను కనుగొని వారికి ఆమె కనుగొన్న విషయాన్ని తెలియజెప్పవలనని యొరూషలేమునకు పరుగెత్తుకొని వెళ్లింది (యోహాను 20:2).

మగ్గలేనే మరియతో కూడ వచ్చిన ఇతర ట్రీలు మరియ వెళ్లిపోయినట్లుగా సమాధి

దగ్గర నుండి వెళ్లిపోలేదు. జరిగిన విషయమేమిటో తెలిసికొనవలనని ప్రయత్నిస్తూ, వారు జాప్యం చేశారు. ఎట్లేకు వారు పిరికితనముతో సమాధి ద్వారము నొడ్డకు వెళ్లి లోపలికి వెళ్లారు. లోపల, వారు ఇంద్రు దూతులను చూశారు (లూకా 24:4).⁷ స్త్రీలు భయబ్రాంతులై ఆ దూతుల ముందర వారి ముఖములను నేల మోపారు. దూతులలో ఒకరు స్త్రీలతో మృదువుగా మాటలాడుచు, “మీరు భయపడకుడి, సిలువేయబడిన యేసును మీరు వెదకుచున్నారని నాకు తెలియును; ఆయన ఇక్కడ లేదు; తాను చెప్పినట్టే ఆయన లేచియున్నాడు; రండి ప్రభువు పండుకొనిన స్థలము చూడండి ...” అని పలికాడు (మత్తుయి 28:5, 6). వారికి తెలియజెప్పుబడిన ప్రకారము ఆ స్త్రీలు చూచుచు యేసు దేహము ఉంచబడియుండిన చల్లని రాతి పలకను గమనించారు. ఆయన మృతులలో నుండి లేచునని ప్రభువు ఇచ్చిన వాగ్గానమును కూడ దూత వారికి గుర్తుచేశాడు: “ఆయన ఇంక గలిలయలో ఉండినప్పుడు, మనుస్తుకుమారుడు పాపిష్టులైన మనుష్యుల చేతికి అప్పగింపబడి, సిలువేయబడి, మూడవ దినమందు లేవవలసియున్నదని ఆయన మీతో చెప్పిన మాట జ్ఞాపకము చేసికొనుడి” (లూకా 24:6బి, 7). ఆ తరువాత, దూత ఆ స్త్రీలకు ఒక ఆదేశము నిచ్చాడు: “త్వరగా వెళ్లి, ఆయన మృతులలోనుండి లేచియున్నాడని ఆయన శిష్యులకు తెలియజేయుడి; ఇదిగో, ఆయన గలిలయలోనికి మీకు ముందుగా వెళ్లుచున్నాడు, అక్కడ మీరు ఆయనను చూతురు, ఇదిగో మీతో చెప్పిని” (మత్తుయి 28:7). దుఃఖముఖ్యాలై యుండిన స్త్రీలు ఇప్పుడు వారి హృదయాలను శుభసందేశ మహానానందముతో నింపుకొని సమాధి యొద్దునుండి వెళ్లియుందురు. మనస్సుపై తీవ్రమైన భక్తిపూర్వక భయముతో కూడిన ముద్దను వేయు యేసు, దేవుని కుమారుడు, ఇహమందు వారి మధ్యసు ఉంటూ కనుపరచిన పునరుత్థాన లక్షణమును కూడ వారు తెలిసికొని యుందురు (మత్తుయి 28:8).

ఈ మధ్య కాలంలో, మగ్గలేనే మరియ, యోరూపలేములో పేతురు యోహసులు నిపసించుచుండిన ఇంచికి తిరిగి వచ్చినది. అమె పేతురును యోహసు చూచి, “ప్రభువును సమాధిలో నుండి యెత్తికొనిపోయిరి, ఆయనను ఎక్కడ ఉంచిరో యోరుగము” అని వారితో చెప్పినది (యోహసు 20:2). మరియు వారితో చెప్పిన మాటలు విన్న పేతురు మరియు యోహసు ఉక్కిరిబిక్కిరెపోయారు. విషయము తెలిసిన తరువాత అందోళన చెంది వారు వెంటనే సమాధి యొద్దకు పరుగు తీశారు. యోహసు పేతురు కంటే త్వరగా పరుగితి, ముందుగానే సమాధి యొద్దకు చేరుకున్నాడు కానీ సమాధి లోపలికి వెళ్లలేదు. సమాధి లోపల యేసు దేహము ఉంచబడిన స్థలంవైపు తొంగి చూస్తూ, పేతురు రాక కొరకు వేచియుంటూ, ఆయన సమాధికి వెలుపటనే భక్తిపూర్వకంగా నిలబడిపోయాడు (యోహసు 20:4, 5). పేతురు తన దుడుకు తణ్ణంగల ఛైర్యంతో, సమాధి యొద్దకు వచ్చినప్పుడు, ఆయన సమాధి లోపలకు వెళ్లాడు, యోహసు అతని వెంట వెళ్లాడు (యోహసు 20:6, 8).

వీరిద్దరు సరిగ్గా ఏంచూశారో మనము సంపూర్తిగా చెపులేము. ఎన్ ఎ ఎన్ వి అంగ్ అనువాదము ఇలా చెప్పుచున్నది, “ఆయనను వెంబడిస్తూ, సీమోను పేతురు కూడా వచ్చి, సమాధి లోపలకు వెళ్లాడు; యేసు దేహమునకు చుట్టబడిన నారబట్టలు అక్కడ పడియుండుట చూశాడు, యేసు తలపై యుండిన ముఖాన్ని కప్పుకొను బట్ట, చుట్టబడిన నారబట్టలతో కూడ గాక, ఉన్న చోటనే అదొక్కటే చుట్టబడి యుండుట చూశాడు” (యోహసు 20:6, 7). చుట్టబడిన నారబట్టలు అక్కడ ఉండిన తీరుకు సంబంధించిన గ్రీకు పదమును

NASVలో “అక్కడ పదియుండిన” అని అనువదించినది. “చక్కగా సంఘటితము చేయబడి యుండుట” లేక “క్రమవద్ధతిలో అమర్యబడి యుండుట” అనునది ఈ పదము యొక్క ఆర్థమనియు, చుట్టు బడిన నారబట్టలు మడతపెట్టబడి యుండెనను ఆర్థము నిచ్చుచున్నదని తెలిసికొనవలనియు పాత కాలంనాటి పండితులు వాదించారు. ఈ పదము మాములుగా “చుట్టగా/ఉండగా చుట్టబడిన” అను ఆర్థమిచ్చుచున్నదనియు, యేసు దేహము అక్కడ లేదు గాని ఆయన దేహమునకు ఆ నారబట్టలు ఎలా చుట్టబడినవో యింకా అలాగే చుట్టబడే ఉన్నాయిన్నట్టగా అగుపించుచుండినవనియు ఇటీపలి పండితులు నొక్కిపుక్కాళించున్నారు. అనగా, నారబట్టలు పట్టుపురుగు గూడును పోలిన ఆకారము కలిగియుండినవని మరో మాటలో చెప్పుకొనవచ్చును. పాతకాలంనాటి పండితులే సరిగా చెప్పారని ఆర్థమగుచున్నది, ఎందుచేతనంబే, “అయితే పేతురు లేచి, సమాధియొద్దకు పరుగత్తికొనిపోయి; వంగిచూడగా, నారబట్టలు మాత్రము విడిగా కనబడెను; అతడు జరిగిన దానిని గూర్చి ఆశ్చర్యపడుటు ఇంటికి వెళ్లెను” అని లూకా 24:12 చెప్పుచున్నది.⁸ పేతురు సమ్మాదని చెప్పబడుటలేదు; అయిన చూచిన దాని గూర్చి ఆశ్చర్యపడినాడని మాత్రమే చెప్పబడింది. యోహోను గూర్చితే, “చూచి నమ్మెను” అని చెప్పబడింది (యోహోను 20:8బి). పేతురు పట్టుపురుగు గూడువంటి దానిని చూచియుంబే, ఖచ్చితంగా నమ్మేవాడే. ఈ పట్టుపురుగు గూడువంటి దాని కంటే మనకు యింకెంత బలమైన నిదర్శనం కావాలి? పేతురు నమ్ములేదను వాస్తవము వారు నారబట్టలు చక్కగా ఒక క్రమమైన పద్ధతి ప్రకారం మడత పెట్టిబడి, ఉండిగా చుట్టుబడి యుండిన ముఖమును కప్పుకొను బట్టతో కూడ గాక, వేరుగా ఉండినట్లు చూశారను అభిప్రాయమునకు హేతువగుచున్నది. యేసు దేహమును ఎవరో ఎత్తికొనిపోయి యుండినట్లయితే, నారబట్టలు అక్కడే విచిచిపెట్టబడుట విచిత్రంగా ఉన్నది సరికదా దొంగలు ఆ నారబట్టలను ఎత్తుకొనిపోకుండా సమయం తీసికొని వాటిని చక్కగా మడత పెట్టి ఆక్కడే వదిలిపెట్టి వెళ్లిపోవట అంత కన్నా విచిత్రంగా ఉన్నది, ఈ పరిణ్మితిని చూచిన పేతురు నివ్వేరపోయి అబ్బురపడ్డాడు; కానీ యేసు మృతులలో సుండి లేచాడని తాను చూచిన దాని చేత యోహోను ఒప్పింపబడ్డాడు. ఆ తరువాత ఇద్దరూ కలిసి సమాధి యొద్ద నుండి బయలు దేరి యొరూషలేములో నున్న వారి ఇంచీకి తిరిగి వచ్చారు.

జక చిట్టచివరకు, ముద్దలేనే మరియ మరలా సమాధి యొద్దకు వచ్చినది. తోటలోని సమాధి యున్న చోటు ఇప్పుడు నిర్ణయ ప్రదేశమయ్యాంది. వచ్చిన స్త్రీలంతా యొరూషలేమునకు తిరిగి వెళ్లిపోయి ఎంతో సేపయ్యాంది. పేతురు మరియు యోహోను అప్పటికే సమాధిని సందర్శించి వెళ్లిపోయారు. మరియు సమాధి ద్వారము నొద్దకు వచ్చింది ఏడుస్తూ ఉన్నది, దిగ్ర్ఘమ చెందియున్నది, అలసిసాలసిపోయాంది. ఆమె సమాధి యొద్దకు మొదటిసారి వచ్చినప్పుడు, సమాధి అంతటిని లోపల వెలుపల ఆమె క్షుణ్ణింగా పరిశీలించి చూడలేదు. గనుక ఈసారి వంగి సమాధి లోపలకు చూసింది “తెల్లని వప్పుములు ధరించిన యిద్దరు దేవదూతులు యేసు దేహము ఉంచబడిన స్తులములో తలమైపున ఒకడును కాట్టువైపున ఒకడును కూర్చుండుట కనబడెను” (యోహోను 20:12). ఏదో ఒక కారణించేత వారు దేవదూతులని ఆమె గుర్తుపట్టలేదు. ఆ కారణమేంటో మనకు తెలియదు. బహుశ ఆమె కణ్ణ కన్నీటితో నిండియుండినందువలన స్పష్టంగా చూడలేకపోయియుండవచ్చును, లేదా వారు తోటమాలి చేతి క్రింద పనిచేయు సహాయకులు కాబోలు అని అనుకొంటూ ఆమె

నేరుగా వారినే చూచియుండకపోవచ్చను. దేవదూతులలో ఒకడు, “అమ్మా, యొందుకు ఏడ్చుచున్నావు?” అని ఆమెను అడిగాడు (యోహోను 20:13ఎ). అందుకామె, “నా ప్రభువును ఎవరో యెత్తికొనిపోయిరి; ఆయనను ఎక్కడ ఉంచిరో నాకు తెలియలేదు” అని జవాబిచ్చింది (యోహోను 20:13బి). ఆ తరువాత మరియ వెనుకకు తిరిగి చూడగా యేసు అక్కడ ఆమెకు ఎదురుగా నిలువబడి యుండుట చూచింది, కానీ ఆయన యేసు అని ఆమె గుర్తుపడ్డలేదు. బహుశ, ఆయన తోట మాలి అనుకొని, ఆమె పూర్తిగా వెనుకకు తిరిగి ఆయనను సరిగా చూచియుండకపోవచ్చను. అప్పుడు యేసు దేవదూతులు అడిగిన అదే ప్రశ్నను ఆమెను అడిగాడు: “అమ్మా యొందుకు ఏడ్చుచున్నావు, ఎవనిని వెదకుచున్నావు?” అని అడిగాడు. ఆమె ఆయన తోటమాలి అనుకొని, “అయ్యా, నీవు ఆయనను మోసికొని పోయినయెడల ఆయనను ఎక్కడ ఉంచితిపో నాతో చెప్పము, నేను ఆయనను ఎత్తికొని పోదును” అని బధులు చెప్పింది (యోహోను 20:15).

అప్పుడు క్రొత్తనిబంధనలోని అతి చిన్న సంభాషణ ఒకటి కొనసాగింది.⁹ ఈ సంభాషణంతటిలోను రెండే రెండు మాటలున్నాయి: యేసు అడిగిన ప్రశ్న ఒకటి, మరియు చెప్పిన ప్రత్యుత్తరము రెండవది. యేసు, “మరియ!” అని ఆమెను పేరుపెట్టి పిలిచాడు. ఆయన ఎవరై యుండెనో అర్థంచేసికొనుటకు ఆ ఒక్క మాటే ఆమెకు సరిపోయింది. ఇప్పుడు ఆమె వెనుకకు తిరిగి ఆయనను నేరుగా చూస్తూ, “రబ్బానీ!” అని పిలిచింది. రబ్బానీ అనగా బోధకుడని అర్థం. ఆమెకు చెప్పలేనంత సంతోషం కలిగియుంటుంది గనుక ఆమె ఆయన పాదములపైబడి ఆయనను ముట్టుకొనుటకు ప్రయత్నించబోయింది, కానీ యేసు, “నేను ఇంకను తండ్రి యొద్దకు ఎక్కిపోలేదు గనుక నన్ను ముట్టుకొనవద్దు; ఆయతే నా సహాదరుల యొద్దకు వెళ్లి, నా తండ్రియు, మీ తండ్రియు, నా దేవుడును మీ దేవుడునేన వానియొద్దకు ఎక్కిపోవుచున్నానని” వారితో చెప్పము” అని ఆమెతో చెప్పాడు (యోహోను 20:17).¹⁰ ఇవి పునరుత్థానోత్తర దినములు, చేయబడాల్చింది యింకా ఎంతో ఉన్నది. ఆయన నిజముగా మృతులలో నుండి లేచి సజీవుడైయెన్నాడని మిగిలిన ఇతర సహాదరులకు తెలియజెప్పబడాలి. గనుక మగ్గలేనే మరియ సమాధి యొద్ద నుండి వెళ్లిపోయి మిగిలిన శిఘ్యులకు తాను కన్నవాటిని విస్తువాటిని వివరంగా తెలియజెప్పింది (యోహోను 20:18).

“ఆదివారము తెల్లావారినప్పుడు యేసు లేచి, తాను ఏడు దయ్యములను వెళ్లగొట్టిన, మగ్గలేనే మరియకు మొదట కనబడెను. ఆయనతో ఉండినవారు దుఃఖపడి యొద్దుచుండగా ఆమె వెళ్లి ఆ సంగతి వారికి తెలియజేసెను గాని ఆయన బ్రదికియున్నాడనియు ఆమెకు కనబడెనియు వారు విని నమ్మకపోయిరి” అని మార్కు ప్రాయుచున్నాడు (మార్కు 16:9-11).

పునరుత్థానము సంతోషభరితులకు సహాయం చేస్తుంది. బహుశ యేసు పునరుత్థాన్నడై తరువాత రెండవసారి కనబడింది భారీ సమాధిని సంధర్యించి యొరూపులేమునకు తిరిగి వెళ్లుచుండిన ట్రైలకు కావచ్చను.

మగ్గలేనే మరియతో కూడ సమాధి యొద్దకు వచ్చిన ట్రైలు, సమాధి లోపల దూతును చూచిన తరువాత, ఆయన మృతులలో నుండి లేచియున్నాడని “త్వరగా వెళ్లి ఆయన శిఘ్యులకు తెలియజెప్పాడి” అని ఉన్నాధింపబడినవారు, యొరూపులేమునకు తిరిగి వెళ్లుచుండిరి. వారు విస్తువాటిని కన్నవాటిని ఇతర శిఘ్యులకు తెలియజెప్పలెనని యొరూపులేమునకు ఆతురముగా

పయనించుచు సంభాషించుకొనుచుండిన విషయాలను నీవూహించుకొనగలవా? భార్తి సమాధిని చూచుట మరియు యేసు మృతులలో నుండి లేచాడని దూత చెప్పబడుట దినముల తరబడి సంభాషించుకొనునట్లు ప్రేరపించుటకు సరిపోతుంది, సరికదా ఇట్లి అనుభవము వలన వెంటనే కలిగిన ఉత్సేజిము మరియు ఉల్లాసము గూర్చి యిక చెప్పనక్కడేదు.

ఈ స్త్రీలు యొరూగపేమునకు వెళ్ళచు, అంత సేపూ తలలు కిందికి వేసుకొని వెళ్ళచుండినవారు కన్నులు పైకెత్తి చూసేసరికి మార్గమునకు మధ్యలో నిలువబడి యుండిన యేసును చూశారు. మనము ఎప్పుడైనా గాని ఒకరి నొకరము కలుసుకొన్నప్పుడు, “వందనాలండీ” అని చెప్పుచూ పలకరించుకొను రీతిలోనే ఆయన వారికి శుభములు తెలియజేప్పాడు. మనమందరము ఒకానొక దినాన చేసేదే ఆ సమయంలో ఆ స్త్రీలు చేశారు - వారు ఆయన పాదములపైబడ్డారు, ఆయనను ముట్టుకొన్నారు, ఆయనను ఆరాధించారు (మత్తుయి 28:9). “పరలోకమందున్నవారిలో” గాని, భూమిమీద ఉన్నవారిలో” గాని, భూమి క్రింద ఉన్నవారిలో” గాని, ప్రతివాని మోకాలును యేసునామమున వంగును ...” అని హౌలు చెప్పుచున్నాడు (ఖిలిప్పియులకు 2:9, 10). ఇకడ యేసు, మృతులలో నుండి లేచి సజీవుడైయున్నవాడు, శరీరధారియైన దేవుడు, వారికి శుభములు తెలియజేస్తా వారి యొదుట ఉన్నాడు!

యేసు ఆ స్త్రీలతో, “భయపడకుడి; మీరు వెళ్లి, నా సహోదరులు గలిలయకు వెళ్లవచెనియు, వారక్కడ నన్ను చూతురియు వారికి తెలుపుడి” అని చెప్పాడు (మత్తుయి 28:10). “భయపడకుడి” అను మృదువైన మాటలతో, పునరుత్థానుడైన క్రీస్తు సమక్షములో ఉన్నామను ఆలోచనతో అతిగా వణకిపోవుచుండిన వారి హృదయములను ఆయన ఆకర్షించుకొన్నాడు. ఆయన సిలవవేయబడకమునుపు, ఆయన పునరుత్థానుడయ్యాక వారిని గలిలయలో కలిసికొనునని యేసు తన శిఖ్యులకు వాగ్గానం చేశాడు: “నేను లేచిన తరువాత మీకంట ముందుగా గలిలయకు వెళ్లిదను” (మత్తుయి 26:32). ఇదే వాగ్గానమును సమాధి లోపల కూర్చుండియుండిన దూత ఈ స్త్రీలకు గుర్తుచేశాడు (మత్తుయి 28:7). అది ఆయన మృతులలో నుండి లేచునని చెప్పి దానిని ఆయన నిలబెట్టుకొనవలసిన ఒక వాగ్గానమై యుండినది.

పునరుత్థానము తీవ్రంగా అసుశోకము చెందువారికి ఆర్శయము చేకూర్చును. యేసు పునరుత్థానుడయ్యాక సీమాను పేతురుకు కనబడుట మూడవ ప్రత్యక్షమై యుండును.

పునరుత్థానుడైన యేసు సీమాను పేతురుకు కనబడిన ఈ సందర్భము గూర్చి క్రొత్త నిబంధనలో రెండు సార్లు మాత్రమే సూచింపబడింది. ఎమ్మాయు అను గ్రామమునకు వెళ్లచుండిన ఇద్దరు దీనిని పేర్కొన్నారు: “ప్రభువు నిజముగా లేచి సీమానునకు కనబడెను” (లూకా 24:34). హౌలు దీనిని 1 కొరింథియులకు 15వ అధ్యాయంలో పేర్కొన్నాడు: “ఆయన కేఫాకును, తరువాత పండించుగురికిని కనబడెను”¹¹ (1 కొరింథియులకు 15:5).

పునరుత్థానుడైన యేసు సీమాను పేతురుకు సరిగ్గా ఎక్కుడ కనబడ్డాడు మరియు కనబడినప్పుడుండిన ఖచ్చితమైన పరిస్థితులేమై యుండినవి మొఱా విపరాలు మనకేమియు తెలియవు. పేతురు, “యేసును ఎరుగున”ని బొంకిన తరువాత తాను చేసిన తప్పుకు పశ్చాత్తపపడిన దానినిబట్టి, ఆయనకు ప్రభువు యొక్క జాలి అగత్యమై యుండినదనుటకు ప్రధానంగా ప్రత్యేకించి పేర్కొనబడుచున్నాడు. దూత సహాతము స్త్రీలతో, “మీరు వెళ్లి ఆయన

మీకంటే ముందుగా గలిలయలోనికి వెళ్లుచున్నాడనియు; ఆయన మీతో చెప్పినట్టు అక్కడ మీరు ఆయనను చూతురనియు ఆయన శిష్యులతోను పేతురుతోను చెప్పాడి” అని చెప్పాడు (మార్కు 16:7).

ఆయన ఎవరికైతే ఎక్కువగా అవసరమై యుంటాడో వారి యెడల ప్రభువు అకర్దితుడౌతాడు. పునరుత్థానుడైన యేసు కనబడుటకు అర్పుడుకాడని చెప్పుకొనబడగల అపొస్టలుడు ఎవరైనా ఉండియున్నట్లయితే, అది పేతురే; కానీ ఆ యేసు కనబడుట నిజముగా అవసరమై యుండిన అపొస్టలుడు ఎవరైనా ఉండియున్నట్లయితే, అది పేతురే. మన ప్రభువు తన శిష్యులతో కూడ గడిపిన చివరి రాత్రి సమయంలో, “ఈ రాత్రి కోడి కూయక మునువే నీవు నన్ను ఎరుగనని ముఖ్యారు చెప్పేదవు” అని యేసు పేతురుతో చెప్పాడు (మత్తుయి 26:34). అప్పుడు పేతురు, “నేను నీతో కూడ చావవలసిపచ్చినను, నిన్ను ఎరుగనని చెప్పేను” అని ప్రతిస్పందించాడు (మత్తుయి 26:35వ). అప్పుడు పేతురు, తానన్న మాటలు పూర్తిగా తన ఉద్దేశపూర్వకమైనవే అయి యుండవచ్చును, కానీ ఒకరి పరిపక్వతా గుణం పరీక్షింపబడు పరిస్థితిలో దొర్చల్చిమునకు గురియగుటకు అతడు ఎంత అనువైనవాడై యుండనో అతడు గ్రహించలేదు.

యేసు పట్టబడిన తరువాత, ఒక ప్రక్క తీర్పు ప్రక్కియ జరుగుచుండగా పేతురు ప్రధాన యాజకుని¹² ఇంటి ప్రాంగణము వరకు యోహానును వెంబడించాడు, ప్రాంగణ ద్వారము నొడ్డ కాపలాగా ఉన్న ఒక చిన్నది, పేతురును తేరిచూస్తూ, “వీడును అతనితో కూడ ఉండెను” అని చెప్పింది (లూకా 22:56బి). అయితే పేతురు, “అమృయా, నేనతని నెరుగను” అని మొండిపట్టతో చెప్పాడు (లూకా 22:57బి). కొతంసేపైన తరువాత, చలికాచుకొనుటకు పెట్టి బడిన చిన్న మంట చుట్టూర వారందరు కూర్చొనియుండగా, మరొకడు పేతురును చూచి, “నీవును వారిలో ఒకడవు” అని అన్నాడు. అందుకు పేతురు, “ఓయా, నేను కాను!” అని ప్రతినిందగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చాడు (లూకా 22:58).¹³ దాదాపు ఒక గంట సమయం గడచిన తరువాత ఒకడు, “నిజముగా వీడును అతనితో కూడ ఉండెను, వీడు గలిలయిడు”; “నీవు తోటలో అతనితో కూడ ఉండగా నేను చూడలేదా?” అని చెప్పాడు (లూకా 22:59; యోహాను 18:26). ఇతడు మల్చు అనగా తోటలో యేసు పట్టబడుచుండినప్పుడు పేతురు తన కత్తి దూసి చెవి తెగనరికినవానికి బంధువు. పేతురు శపించుకొనుటకును ఒట్టుపెట్టుకొనుటకును మొదలుపెట్టి (మత్తుయి 27:74), “ఓయా, నీవు చెప్పినది నాకు తెలియదు” అని అన్నాడు (లూకా 22:60). శోధకని చేత మాచీమాచీకి పిఫికికిల్లతో బాధపడుచున్నట్లుండి, చక్కపవనం వంటి నిందలలో చిక్కుకొన్న పేతురు, తన నిగ్రహస్తానికి కోల్పోయి దేవదాషణకరమైన మాట లతో తన బొంకులను ఒత్తిపలికాడు. పేతురు బొంకుడు మాటలు పలుకుచుండగా, కోడి రెండవసారి కూసింది.¹⁴ ప్రభువు పలికిన ప్రవచనము నెరవేరింది.

యేసుకు సాంప్రదాయకమైన విధానంలో శిక్ష విధింపబడు నిమిత్తము ఆయనను యూదుల మహా సభ యొదుటికి తీసికొని వచ్చారు. ఈ స్థానచలనం జరుగుచుండినప్పుడు, యేసు అటు తిరిగి పేతురు వైపు చూశాడు (లూకా 22:61). అప్పుడు పేతురు యేసు ముఖంలోనికి చూచుచుండగా, అతడు యేసు పలికిన ప్రవచనమును జ్ఞాపకం చేసికొన్నాడు. బహుశ అతడు యేసు ముఖంలోనికి చూచుచుండగా, అతడు బొంకునని ముందుగానే తెలియజెప్పుచూ యేసు కనుపర్చిన మృదత్యమును పేతురు జ్ఞాపకం చేసికొనియుంటాడు

(లూకా 22:31-34). పేతురు హృదయం బ్రిడ్జులయ్యంది, గనుక అతడు అంధకారం మాటున కనుమరుగై, “సంతాపవడి యేండ్రోను” (లూకా 22:62). ఒక ప్రక్క కటిక చీకటి కమ్ముకొని యుండగా మరొక ప్రక్క ఆవల యేసు అపవోస్యవు తీర్పు తీర్పబడుచుండిన సమయంలో వినబడుచుండిన అల్లిరి కేకల చేత తీప్రతరం చేయబడుచుండినదువలన, అపరాధ భావము మరియు అవమాన భారము అతనిని అలుముకొన్నాయి.

యేసు సిలువవేయబడుచుండగా పేతురు తనలో తాను ఎంత నిరుత్సాహవడి యుంటాడో నీవూహించుకొనగలవా? “సరిగ్గా నేను ఆయనకు అత్యవసరమై యుండిన సమయంలోనే, నేను ఆయనను విధిచిపెట్టాను కదా!” అంటూ పేతురు తనలో తాను బాధతో మూర్ఖియంటాడు. పేతురు శనివారమంతా, లోతైన నిరాశ మరియు ఆశలు వదులుకొన్న అందైర్యంతో గడిపియంటాడు. తాను చేసిన తప్పను ఇప్పుడు ఎలా నిష్పుతి చేసికొని మారుమనస్సు నొందిన జీవితాన్ని మరలా ఎలా మొదలుపెట్టాలో తెలియక, తనలో తాను మెండైన ఆశాభంగాన్ని అనుభవించాడు. మానవ రాజిలో అతడు అధమాధమ అంకములో ఉన్నాడనియు, పాపులలో ప్రధానుడనియు, లోకమునకు ఘోరాతిఘోరమైన స్నేహితుడనియు తననుతాను ఎంచుకొనుచుండెను.

యేసు దైవికమైన దయాదాక్షిణ్యమతోను కృపాకానికరముతోను కూడుకొని యుండిన తన హస్తాన్ని పేతురుకు అందించాడు. అది ఆయనకు విరోధమగా ఎంతటి సిగ్గుచేటైన పాపమైనప్పటికిని, యేసు ద్వేషమును ఎన్నడునూ తన మనస్సులో ఉంచుకొనడు. ఆయన ఎప్పుడైనాగాని రాబట్టుకొనుచుండు మరియు ఉపయోగ యోగ్యముచేయుచుండు పనులలో నిమగ్గమై యుంటాడు. ఆయన మనలను ఎంత మాత్రమును తోసివేయడు. మనలను మనము సంపూర్చిగా ఆయన హస్తాల్లోనికి అప్పగించుకొనవలసింది మనమే. మన అభిమతములను ఆయన లేక్కచేయకుండా ఉండడు, కానీ మనలను మనము ఎంత నాశనం చేసికొన్నా, మనలను ఆయనమైపు పునరుద్ధరించుకొనుటకు ఆయన ఎల్లప్పుడు సిద్ధంగా ఉంటాడు.

పునరుత్థానుడైన యేసు పేతురుకు కనబడినప్పుడు అతనితో ఏమి చెప్పాడో మనకు తెలియదు, కానీ ఆయన అగుపించుట పేతురుకు ఒక గొప్ప నమిక కలిగించినదై యుంటుంది. ప్రత్యక్షత యొక్క స్పృరం, “పేతురూ, నీవొక పెద్ద తప్పు చేశావయ్యా, కానీ నీవు పశ్చాత్తాపపడ్డావు. గతం గడిచిపోయింది గనుక దాని గూర్చి అలోచిస్తూ ఉండవడ్డు. నేను నిన్ను క్షమిస్తున్నాను. నీవు ప్రస్తుత వర్తమాన కాలములోను రాబోవు భవిష్యత్కాలములోను జీవించాలి. నీ యొడల నీ గతము క్షమింపబడి నీవు ప్రతి దినము ఎటుపంటి అపరాధ భావము లేకుండా జీవించునట్టు నేను మరణించాను మరియు మరలా లేచాను. రా, నా సేవకుడవై యుండు. నీవు నా కొరకు గొప్ప కార్యములు చేయగలవు” అనునదై యుండును. యేసయ్య పేతురుతో ఏమి చెప్పాడో మనకు తెలియనప్పటికిని, యేసు కనబడిన తరువాత పేతురు సంపూర్చిగా మారిపోయాడని మనకు తెలియును. కొన్ని దినములు గడిచిన తరువాత, పెంతెకొస్తు దినాన పేతురు, అది అతని ప్రాణానికి ప్రమాదము తెచ్చిపెట్టు పరిష్ఠిగా ఉండినప్పటికిని బహు దైర్యంతో ప్రభోధించాడు (అపాస్తలుల కార్యములు 2:14-36).

పునరుత్థానుడైన యేసు పేతురుకు కనబడుట గూర్చి ప్రాయబడినదంతా మనకు ఎంతో ప్రోత్సాహము నిష్పునదై యున్నది. మనము పాపము చేసినప్పుడు సహితము యేసు మనలను ప్రేమిస్తాడని మనకు గుర్తుచేస్తూ, అది క్రీస్తు మనస్సును చిత్రీకరించుచున్నది. పాపములో

పడిపోయిన మనము పశ్చాత్యాపముతో ఆయన యొద్దకు పరుగెత్తుకొని వచ్చినప్పుడు, యేసు మనలను పునరుద్ధరించి ఆయన యొద్దకు ఆకర్షించుకొని మనము అట్టి పాపము ఎన్నడూ చేయలేదన్నట్లుగా మనలను అక్కున చేర్చుకొంటాడు. ఆయన పాపమును మన్నించడు, కానీ పశ్చాత్యాపపడి దైవికమైన పరతుల ప్రకారము దేవుని కృపను వెదకుచుండు ప్రతి పాపిని క్షమిస్తాడు.

పునరుత్థానము అవేక్షగలవారికి ఆదరణనిస్తుంది. యేసు పునరుత్థానుడైన తరువాత అయన నిరుత్సాహము చెంది ఎమ్మాయు గ్రామమునకు వెళ్లుచుండిన ఇద్దరు శిష్యులకు కనబడుట నాల్గవ ప్రత్యక్షమై యున్నది (లూకా 24:13-35).

ఇద్దరు శిష్యులు యొరూప్లేమునకు¹⁵ కొద్ది దూరములో ఉండి వారు నివసించుచుండిన ఎమ్మాయు అను ఒక చిన్న గ్రామమునకు కాలినడకన కడలి వెళ్లుచుండిరి. వారిలో ఒకని పేరు క్లెయిపా. రెండవ వాని పేరు ఇప్పుడడిగేదు. వారు చాలా నిరుత్సాహముతో ఉన్నారు వారి యొద్ద వాస్తవాలున్నాయి కానీ వాటన్నిటినీ వారు సరైన రీతిలో క్రోడీకరించుకొనలేదు, తత్పులితంగా, వారిలో సరైన తుది అభిప్రాయమేర్పడలేదు.

వారు ప్రయాణమై వెళ్లుచుండగా, ఎవరో ఒకరు వారితో కలిసారు. ఆ కలిసినవాడు క్రీస్తే అని వారు గుర్తెరుగకుండట్లు దేవుడు వారి కళ యొదుట ఒక తెరను ఉంచాడు. నీవు కూడ యిలాగే ఒక బాటలో గాని లేదా ఒక సమావేశాల గుండా గాని నడుచుకుంటూ వెళ్లుపుంటే, ఎవరో ఒకరు వచ్చి నీతో కూడ నడుచుట ఎప్పుడైనా తటస్థించిందా? అతడెవరో నీకు తెలియదు, పరిచయము అసలే లేదు, కానీ నీవు అతనితో మాటలాడుటకు మొదలు పెట్టావు. “ఈ రోజు భలే మంచి పసందైన రోజు కదా” అని నీవు చెప్పియుండవచ్చును. ఈ ఇద్దరి శిష్యులకు కూడ ఇలాంటిదే ఏదో ఒకటి ఎదురయ్యాంది. వారు వెక్కువున్నారు, బహుశా ఎవరో ఒకరు వారు వెళ్లుచుండిన దారిని కలిపే పిల్లదారిలో వచ్చారు. ఎవరో ఒకరు వచ్చినట్లున్నారే అను తలంపు వారిలో పుట్టక మునుపే, ఒక అపరిచితుడు వారి ప్రక్కలోనే నడుస్తున్నాడని తెలుసుకొన్నారు. ఆయన, “మీరు నడుచుచు ఒకరితో ఒకరు చెప్పుకొనుచున్న యి మాటలేమిటి?” అని వారినడిగాడు (లూకా 24:17). ఇదేదో వింతగా ఉన్నదే అన్నట్లు ఆ ఇద్దరు శిష్యులు ఆగిపోయి, ఒకరి ముఖం మరొకరు చూచుకుంటూ, “యొరూప్లేములో బసచేయుచుండి, యి దినములలో అక్కడ జరిగిన సంగతులు నీవొక్కడవే యొరుగవా?” అని ప్రశ్నించారు (లూకా 24:18). అప్పుడా పరదేశి, “అవి ఏ సంగతులు?” అని వారినడిగాడు. అందుకు వారు ఇలా జవాబిచ్చారు.

నజరేయుడైన యేసును గూర్చిన సంగతులే, ఆయన దేవునియొదుటను ప్రజలందరి యొదుటను క్రియలోను వాక్యములోను శక్తిగల ప్రవక్తయై యుండెను. మన ప్రధాన యాజకలును అధికారులును అయనను ఏలగు మరణశిక్షకు అప్పగించి, సిలువవేయించి నీకు తెలియదా? ఇతాయేలును విమోచింపబోవువాడు ఈయనే అని మేము నిరీక్షించి యుంటిమి; ఇదిగాక యి సంగతులు జరిగి నేటికి మూడు దినములాయేను. అయితే మాలో కొందరు ట్రైలు తెలువారగానే సమాధియొద్దకు వెళ్లి, ఆయన దేహమును కానక వచ్చి, కొందరు దేవదూతలు తమకు కనబడి ఆయన బ్రదికియున్నాడని చెప్పిరని మాతో చెప్పి మాకు విస్మయము కలుగజేసిరి (లూకా 24:19-23).

అందుకు యేసు, “అవివేకులారా, ప్రవక్తలు చెప్పిన మాటలన్నిటిని నమ్మని మందమతులారా!”

అంటూ వారిని మందలిస్తున్నాడు (లూకా 24:25). యేసు ఈనాడు ఇక్కడ ఉన్నట్లయితే, మనలను కూడ యిలాగే గద్దించియుండును: "... నమ్మని మందమతులారా!" మనకు ఎన్నో నిదర్శనాలున్నాయి. అలాంటప్పాడు నమ్మడానికి మనము ఎందుకింత సంకోచిస్తున్నాము? యేసు, "క్రీస్తు యాలాగు త్రమపడి తన మహిమలో ప్రవేశించుట అగత్యము కాదా?" అని యింకా కొంచెం విస్తరించాడు (లూకా 24:26). మోషేతో మొదలుపెట్టి ప్రవక్తలందరిని పేర్కొంటూ, ప్రవక్తలు పలికిన ప్రవచనములను క్రీస్తు ఎలా నెరవేర్చాడో యేసు విపులంగా తెలియజెప్పాడు. యేసు, "ప్రవచనములు మరియు వాటి నెరవేర్పు" అను శీర్షిక గల ఒక పాల్యాంశమును బోధిస్తువుంటే వినడము అది ఎలా ఉండినదో నీవూహించుకొనగలవా? అటుతరువాత, యేసు వారితో మాటలాడుచుండగా వారు వింటూవుంటే ఈ ఇద్దరి శిష్యుల హృదయాలు వారిలో మండుచుండినవిని మనము తెలిసికొనుచున్నాము (లూకా 24:32).

ఇంతలో వారి ప్రయాణం దాదాపుగా ముగింపుకు వచ్చి వారు వారి ఇంటి వైపు వెళ్లే ప్రక్కదారి సమీపించింది. అయితే యేసు మాత్రం ఆయన యింకా కొంచెం దూరం ముందుకు వెళ్లాల్సి ఉండని వారికి సూచించాడు. కాబట్టి, వారు ఆ రాత్రి ఆయన వారితో కూడ బస చేయవలెనని ఆయనను ఆహ్వానించారు. ఎవరైతే యేసును మనస్ఫార్యుకంగా ఆహ్వానిస్తారో ఆయన ఆ ఆహ్వానాన్ని మన్నించి ఆహ్వానితులతో కూడ ఆనందించుటకు అనందంగా అరుదెంచును. యేసు వారితో కూడ వారి ఇంటిలోనికి వచ్చాడు గనుక ఆ నాటి సాయంకాలం, అందరూ కలిసి భోజనానికి కూర్చున్నారు. యేసు ఆయన ముందర ఉంచబడిన రొట్టిను తీసికొని, దానిని ఆశీర్వదించి, విరిచి, వారిలో ఒక్కట్టనికి ఇచ్చాడు. యేసు వారి ఇంటి లోనికి ఒక అతిథిగా వెళ్లాడు, కానీ ఆయన త్వరగా వారికి అతిథేయుడయ్యాడు. యేసు లోనికి ప్రవేశించినపుడెల్లా ఇలాగే జరుగుతుంది. ఆయన మన హృదయములోనే నిలిచియున్నట్లయితే, ఆయన ప్రభుపుగా మన హృదయములనేలును. దేవుడు వారి కంటి పౌరసు తొలగించాడు. అప్పుడు వారు భోజనపు బల్లయ్యిద్ద యేసుకు ఎదురుగానే కూర్చోనీ యుండిరని గ్రహించారు. వారు ఆయనను కొన్ని క్షణములు కన్నులారా చూశారు, ఇంతలోనే ఆయన అదృశ్యదయ్యాడు (లూకా 24:31). భోజనం బల్ల యొద్ద పునరుత్థానుడైన యేసుతో కూడ కూర్చుండుట అదెలా వుంటుందో ఒక్కసారి ఊహించుకొనండి!

ఇలా జరుగగానే ఆ ఇద్దరు శిష్యులు భోజనాన్ని ముగించకుండానే, వారి ఇంటిలో నుండి గబగబా వెలుపలికి వచ్చి, మరలా యొరూపులేము చేరుకున్నారు. శిష్యులు పదనాకండుగురు అపొస్తలులతో కలిసి అందరూ ఒక్కటి కూడుకొని యుండుట చూశారు. పునరుత్థానుడైన క్రీస్తును చూచినవారిలోనే గుర్తుపట్టదగు లక్షణమై యుండు ఉత్సాహపూరితమైన ఉద్దేశముతో, యేసు మృతులలో నుండి లేచి సభేపుడైయున్నాడని కూడుకొని యున్న సహోదరులకు తెలియజెప్పాచు, ఆయన వారికిని పేతురుకును కనబడిన దృశ్యాన్ని విపరించారు (లూకా 24:34, 35).

పునరుత్థానము భయభక్తులుగలవారికి వారిని బలపరచు ఊహారము చేయును. యేసు పునరుత్థానుడైన తరువాత అదివారం సాయంకాలమున యొరూపులేములో ఎంతో ఆత్మతతో కూడుకొనియుండిన శిష్యులకు అగుపించుట లదవ ప్రత్యుత్త.

పీరు ఎచ్చోట కూడుకొనియుండిరో మనకు తెలియదు. అయితే వారు యొరూపులేములో

ఎక్కడో తలువులు మూయబడి యుండిన ఒక గది లోపల కూడుకొని యుండిరని తెలియును (లూకా 24:37; యోహోను 20:19). “వారు ఏదో ఒక నెపంతో యేసును సిలువ వేసారు, ఇక మనలను మాత్రం వదిలిపెడతారా, తరువాతి తరుణం మనదే” అని వారు అనుకొంటూ ఉండవచ్చును.

ఆదే సాయంకాలం ఏదో ఒక సమయంలో, యేసు వారి మధ్యన అగుపించాడు. ఆయన, “మీకు సమాధానము కలుగునుగాక” అని పలికాడు (యోహోను 20:19). అప్పటి వరకు ఆయనను చూడనివారు వారోక భూతమును చూచుచున్నారని అనుకొన్నారు (లూకా 24:37). ఆయన, “మీరెందుకు కలవరపడుచున్నారు? మీ హృదయములలో సందేహములు పుట్టునేల? నేనే ఆయనను అనుటకు నా చేతులను నా పాదములను చూడుడి; నన్ను పట్టి చూడుడి, నాకున్నట్టుగా మీరు చూచుచున్న యేముకలును మాంసమును భూతమునకుండవు” అని చెప్పాడు (లూకా 24:38, 39; యోహోను 20:20 చూడండి). ఇంత చెప్పినా వారిలో కొందరు యింకా సంశయించుచు వారి కళ్ళను వారే నమ్మలేకపోయారు. క్రీస్తు కనబడగానే వారి ఆనందానికి ఆపథులు లేకుండా పోయాయి. అప్పుడు యేసు, “ఇక్కడ మీ యొద్ద ఏమైన అపోరము కలదా?” అని అడిగాడు (లూకా 24:41). వారు కాల్చిన చేపను ఆయనకిచ్చారు. ఆయన దానిని తీసికొని వారి కళ్ళ ముందే ఆరగించాడు (లూకా 24:42, 43). ఇంత కన్నా యింకా గొప్ప నిదర్శనము వారికి చూపింపబడలేదు. యేసు వారి యొదుట ప్రాణ ఘూతుక గాయములు కలిగియుండిన శరీరముతో ఉపస్థితుడైయున్నాడు. ఈ గాయములకు దేవుని కుమారుడు మినహో యింకెవరైనా వారు మరణించి యుండురు. ఆయన సజీవుడై యున్నాడను రుజువును కనుపర్చుటకు ఆయన కివ్వబడిన చేపను ఆయన వారి యొదుటనే తెల్పాడు.

ఆయన మృతులలో సుండి లేచి సజీవుడైయున్నాడను అతి స్పష్టమైన నిదర్శనమును సమకూర్చిన తరువాత, ఆయన వారికి బోధించుటకు మొదలుపెట్టాడు. ప్రవక్తల గ్రంథములలో ప్రాయబడినవన్నియు ఆయనలో నెరవేరినవని వారికి గుర్తుచేశాడు (లూకా 24:44). జరిగిన విషయాన్ని వారు మరి ఎక్కువ స్పష్టంగా గ్రహించునట్లు వారికి సహాయం చేశాడు (లూకా 24:45). అప్పుడాయన చెప్పిన మాటలివి:

క్రీస్తు శ్రమపడి మూడవ దినమున మృతులలోనుండి లేచుననియు, యొరూపులేము మొదలుకొని సమస్త జనములలో ఆయనపేరట మారుమనస్సును పాపక్కమాపణయు ప్రకటింపబడుననియు ప్రాయబడియున్నది. ఈ సంగతులకు మీరే సాక్షులు, ఇదిగో నా తండ్రి వాగ్గానము చేసినది మీమీదికి పంపున్నాను; మీరు పైనుండి శక్తి పొందువరకు పట్టుణములో నిలిచి యుండుడి (లూకా 24:46-49).

ఆయన, “పరిపుఢాత్మను పొందుడి. మీరు ఎవరి పాపములు క్షమింపురో అవి వారికి క్షమింపబడును; ఎవరి పాపములు మీరు నిలిచియుండనిత్తురో అవి నిలిచియుండును” అని కూడ వారితో చెప్పాడు (యోహోను 20:22, 23). ఈ మాటలు ఒక అపేక్షను అంకురింపజేస్తూ అపొస్తలుల కార్యములు 2:1-4లో ప్రాయబడియున్నట్లు పెంతెకొస్తు దినాన అపొస్తలులపై కుమ్మరింపబడ్డవై యుండిన పరిపుఢాత్మ గుర్తిన వాగ్గానము నిచ్చాయి. ఈ మాటలు క్రైస్తవ యుగములో పరిపుఢాత్మ చేత నీర్దేశనము చేయబడువారు కలిగియుండు

అధికారమను కూడ సూచిస్తున్నాయి. పరిశుద్ధాత్మ చేత నడిపింపబడుచు, ప్రజల పాపములు క్షమింపబడుటకు గల పరలోక పరతులను ఆహస్తలులు లోకమను చాటిచెప్పాడురు. పరలోక పరతులకు విశ్వాసముతో విధేయుడగు ప్రతివాడును క్షమాపణ పొందుతాడు; ఈ పరతులను తృణికరించు ప్రతివాని పాపములను ప్రభువు క్షమించడు.

పునరుత్థానదైన యేసు ప్రత్యక్షతలన్నియును మనకు అసాధారణమైన రీతిలో ఉపచారము చేయును. అవి మనకు అవసరమైనవి సమకూర్చును. అవి మన జీవితాల్లోను లోతైన అంశాల్లోనికి చొచ్చుకొనిపోయి మనము సంపూర్తిగా విశ్వాసించునట్టు మన హృదయాలకును మేఘస్సుకును కావలసిన ఆలంబనము నిచ్చును. గనుక మన శేష జీవితమంతటిలోను పునరుత్థానము మనకు ఉపచారము చేయునట్టు అనుమతించుదము.

❖❖❖❖

ఎవరైనా ఒకరు యేసునందు విశ్వాసముంచి క్రైస్తవుడైనప్పుడు, అతడు తన జీవితమును “(నేనే) జీవించువాడను; వ్యుతుడైతిని గాని ఇదిగో, యుగయుగములు సజీవుడనే యున్నాను, మరియు మరణము పొతొళపు చెవులు నా స్వాధీనములో ఉన్నవి” అని చెప్పుచు, ఎల్లప్పుడూ ఉండిన లేదా ఎల్లప్పుడు ఉండైయున్న మతపరమైన ఒకే ఒక నాయకునికి అప్పగించుకొన్నాడు (ప్రకటన 1:18).

సూచనలు

¹మార్య 15: 43; యోహోను 19:38 చూడము. సస్క్రైన్ సభ (యూదుల మహా సభ) యూదుల అత్యానుశ్రాపిసేన పాలాధికార న్యాయాస్తాస్తు యుండినది. ఈ మహాసభలో 70 మంది సభ్యులుండి. యేసు పిష్టయంలో మరణశైలి విధించబడినప్పుడు యోసేవు ఆ సమావేశంలో లేదు. అయిన సజీవుడును నీతిమంతుడుయైయి వారా ఆలోచనకు సమ్మతిపరేదు (లూకా 23:51). ²నీకొదేము కూడ సస్క్రైన్ సభలో సభ్యుడై యుండును. అయిన యేసు క్రీస్తును విశ్వాసించివాడై యుండును. అంతకు మనపు యేసు పరిచ్య చేయుచుండిన సమయంలో, అయిన యేసు నాటకు రాత్రిపేళ వచ్చి రజ్జుల గూర్చి వర్ణించాడు (యోహోను 3:1-21). ³“ఎవడును ఎప్పుడును ఉంచబడని క్రొత్త సమాధి యొకటి ఉండును” అని యోహోను చెప్పుచున్నాడు (19:41). అనేక సమాధులలో శపములు ఒకదాన్ని మరొకటి చాలా ఉంచబడినవి, కనీ ఈ సమాధి క్రొత్తగా తెలిపించుకొనబడింది మరియు అంగలో ఎవడును ఎప్పుడును ఉంచబడలేదు. గసుకే ఈ సమాధి లోపలనుండి పునరుత్థాసుదైని యేసు కాడు గాని మరొకరు అని చెప్పుడానికి ఎటువంటి అవకాశము లేదు. ⁴యూదుల పర్శాతి ప్రకారము ఒక రోజులోనీ ఏ కొంత భాగమునైనన కలుపుకొని ఒక రోజుగా లెక్కించ వాడుక కలదు. ఒక రోజులోని ఏ కొంచెము భాగమునైనను కూడ అలంకారికంగా “ఒక పగలు మరియు ఒక రాత్రి” అని యూదులు లెక్కించుండిరి. అయిన మనుషు కుమారుడు “మార్య రాత్రింగభ్రం భూగోళములో ఉండును” అని చెప్పుచు తాను సమాధిలో ఉంచబడును సమయము సమీపించుచుండిన సందర్భములను ప్రస్తావించిన ప్రతిసారి అయిన సమయాన్ని లెక్కించినది కూడ నిస్యంచేపంగా ఈ విధానంలోనే (మత్తుయి 12: 40). ⁵“పారు ఆదివారమున పెందలకడ (లేచి, బయలుదేరి) సూర్యోదయమైనప్పుడు సమాధి యొకటు వచ్చుచుండగా ...” అని మార్య 16:28చి చెప్పుచున్నది. ఇతర ఉద్ధేఖనములు, “విశ్రాంతి దినము గడవిపోయిన తరువాత ఆదివారమున, తెల్లవారుచుండగా ...” అనియు (మత్తుయి 28:1చి); “ఆదివారమున తెల్లవారుచుండగా” (లూకా 24:1చి) అనియు; “ఆదివారమున ఇంకను కీటిగా ఉన్నప్పుడు ...” (యోహోను 20:1చి) అనియు చెప్పుచున్నావి. ప్రీతి సమాధి యొకటు సూర్యోదయమునకు ముందే లేక తెల్లవారక మందం బయలుదేరి యుండురు మరియు వారు సమాధి యొకటు చేరుకనే సరికి ఇంకా చీకటిగానే ఉంటు అప్పుడప్పుడే సూర్యుడు మెల్లామెల్లగా ఉండయించి యుండును. ⁶“యేసు భూకంపమునకు ముందే లేచియుండును. భూకంపము కేవలము దూతలు కనబడి సమాధి ద్వారమునకు ఇంకంగా ఉంచబడిన రాయాని పొర్తించిన ఒక ఆకస్మిక క్షణమై యుండును. ⁷“పారు సమాధిలో ప్రవేశించి, తెల్లని నిలువులుగి ధరించుకొనియున్న యొక పడుచుండగా కుడిపైపున కూర్చుండట చూచి మిగిల కలపరపడిరి” అని మార్య చెప్పుచున్నాడు (మార్య 16:5). మాట లాడిన ఒక దృఢ దూతత్తు తన దృఢిని కేంప్రకరిస్తూ కాబోలు మార్య ఏక పవనము వాడుచుండగా లూకా ఇంకర్ దూతత్తు అని పేర్కొండున్నాడు. ⁸కొన్న ప్రాత ప్రతపలో లూకా 24:12 ప్రాయబడిలేదని గుర్తించుకొనపడును. ఏది ఏపైనూ, యోహోను, “అప్పుడు మెదట సమాధియొకటు వచ్చిన ఆ శిష్యుడు లోపలికి పోయి చూచి నమ్మును” అని పేర్కొనున్నాడు (20:8). పేతురు నమ్మునని యోహోను చెప్పుటలేదు. అయిన ఈ విధంగా చెప్పుట ద్వారా వారు చూచిన దాని ఫలితంగా ఇంకర్ నమ్మడను

ఖాపము కలుగుచున్నది. ⁹ J. W. McGarvey and Philip Y. Pendleton, *The Fourfold Gospel* (Cincinnati, Ohio: The Standard Publishing Foundation, n.d.), 744. ¹⁰మన ప్రథమ మరియతే చెప్పిన మాటలను జీ. దబ్బు మెక్కార్స్ తు క్రింది విధంగా భాసువాదం చేశాడు: “నున్న మట్టుకొని నిన్న నీవు నిషిఫియుంచుకొనపడ్డ నేను వెళ్తున్డా నన్ను నిర్ణయించపడ్డ; నేను యింకా అలోహము కాలేదు; ఇది సంక్లిషింపును తాత్మాలికమునైన దర్శనము కాదు; నేను ఇంకా ఇహమందే ఉన్నాను, మరియ యింకా కొంత కాలముందును, నున్న చూచుటకు ఇతరపైన అవకాశములు యింకా ఉన్నాయి; నీవు వెంటనే చేయాల్సిన వనేమంటే నీవు వెళ్లి నేను మృతులలో నుండి లేచానియు, నా తండ్రి యొద్దకు ఎక్కిపోదుననియు దుఃఖించుచున్న నా శిష్యులకు తెలియజెప్పేలి” (*Ibid.*, 744).

¹¹“పండించుగురు” అను పదాలము అపోస్టలులు” త ఒక అలంకారిక పదాలమయ్యాంది. అది అక్షరార్థంగా సరియైనది కాదు, కానీ అలంకారికంగా సరైనదే. ¹²“యోహోను ప్రధాన యాజకునికి నెళ్లిపువాడే, గసుక, ఆయన ఇంచి ప్రాంగణములోనికి ప్రవేశించుటకు అనుమతించబడినాడు (యోహోను 18:15, 16). యోహోను ద్వారపాలకునితో మాటలాడినప్పాడు పేతురు అతనితో కూడ ప్రాంగణములోనికి వెళ్లుటకు అనుమతించబడినాడు. ¹³పేతురు రెండవసారి బొంకుట బొంకుల రాసియై యుండింది. పనిక్రమాలో ఒకతె, “నీవును నజరేయుడగు ఆ యేసుతో కూడ ఉండినవాడు” అని అన్నది. అందుకు పేతురు, “ఆయన ఎవరో నేనెరుగుసు; నీవు చెప్పినది నాకు బోధపడలేదు” అని చెప్పాడు (మార్కు 14:66-68). అమె చుట్టూర ఉండినవారు కూడ అమెతో చేరి, “నీవును ఆయన శిష్యులలో ఒకడడుకావా?” అని అన్నాడు. అందుకు పేతురు, “నేను కాను, నేనెరుగును” అని అన్నాడు (యోహోను 18:25). పేతురు తలవాకిటి వసారాలోనికి వెళ్లినప్పాడు, “నీవుని పారిలో ఒకడవు” అని ఒకడన్నాడు. అందుకు పేతురు, “ఓయి, నేను కాను!” అన్నాడు (లూకా 22:58) పనిక్రత్త అమె చుట్టూర ఉండినవారిని చూచి, “పీడు వారిలో ఒకడు!” అని చెప్పింది (మార్కు 14:69). అప్పుడు పేతురు, “ఆ మనప్పుని నేనెరుగును” అని ఒట్టుపెట్టుకొనుచు చెప్పాడు (మత్తయి 26:72) పీరంతా ఒక్కటే గుంపు అని అనిపించునంత వేగంగా పేతురు నాలుగు వెన్నెరు గుంపులతో ఒక గుంపు తరువాత మరొక గుంపతో బోంకాడు. ¹⁴కేండి రెండు పర్యాయములు తాసినట్టున్నా; పేతురు బొంకుల కు రెండు కూతల మధ్య జిరినట్టున్నా మార్పు ప్రాయుచున్నాడు (మార్కు 14:68-72). కానీ లూకా (లూకా 22:34) మరియ యోహోను (యోహోను 13:38) కోడి ఒక్క మార్పే కూసిందని పేర్చాటూ పేతురు కోడి కూయడ ముసుప యేసును ఎరుగని బొంకాడని ప్రాయుచున్నాడు కోడి మొదటిపారి కూసినప్పాడు అది మధ్యరాత్రి. రెండవ కూత దారాపుగా ఉదయం మూడు గంటలకు విసిద్ధుచూ, సూర్యోదయమగుచుండినదని సూచించినదై యుండింది. పేతురు బొంకిన సరైన కాలమున, మధ్య రాత్రికిని ఉదయం మూడు గంటల నదుపు అని మార్కు తెలియజెప్పుచున్నాడు, అయితే లూకా మరియ యోహోను, సూర్యోదయమును సూచించుచూ, బొంకుల జరుగబోవు దానికి ముండటి కాలమును తెలియజెయుచున్నారు. ¹⁵పురావస్తు శాస్త్రజ్ఞులు ఎమ్మాయు శ్రామమును ఖచ్చితంగా గుర్తించేదే, కానీ అది యెరూపుమైనకు దాదాపు ఏడు పైత్త దూరములో (దాదాపు పదిస్థర కిలోమీటర్లు) ఉన్నదని లూకా 24:13 మనకు తెలియజెప్పుచున్నది. ఆ ఇద్దరు శిష్యులు ఆ మార్గాన ఆదివారం సాయంకాలం పచునిస్తున్నారు, యేసును కలుసుకొన్న తరువాత సహాదరులను కలిసికొనుటకు వెనుకకు తిరిగి యొరుపలేమునకు వెళ్లారు (లూకా 24:33).